

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) nr 1316/2013 och (EU) nr 283/2014 vad gäller främjande av internetkonnektivitet i lokala samhällen

[COM(2016) 589 final – 2016/0287 (COD)]

(2017/C 125/10)

Föredragande utan studiegrupp: **Emilio FATOVIC**

Remiss	Europaparlamentet, 6.10.2016 Rådet, 25.10.2016
Rättslig grund	Artikel 172 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Ansvarig facksektion	Transporter, energi, infrastruktur och informationssamhället
Antagande av facksektionen	11.1.2017
Antagande vid plenarsessionen	26.1.2017
Plenarsession nr	522
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	195/1/0

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 EESK välkomnar kommissionens initiativ Wifi4EU, som syftar till att det ska finnas gratis internetuppkoppling på offentliga platser och som kommer att ge fördelar både vad gäller åtkomst, i synnerhet för de mest missgynnade sociala grupperna, och i form av ekonomisk tillväxt i regionerna, framför allt när det gäller offentliga tjänster, hälsa, handel och turism.

1.2 EESK välkomnar det faktum att ett av de förslag som kommittén flera gånger har betonat i tidigare yttranden äntligen har inkluderats i processen för digitaliseringen av Europeiska unionen ⁽¹⁾. Förslaget bottnar i övertygelsen om att tillgång till internet är en grundläggande rättighet för varje medborgare och också ett oundgängligt instrument för social integration och ekonomisk tillväxt.

1.3 EESK noterar att den snabba digitala utvecklingen medför en risk för att all den teknik som installerats föråldras på kort tid. Kommittén uppmanar därför kommissionen att utöver tekniska mål också fastställa mål för social utveckling för att göra Wifi4EU-initiativet mer dynamiskt, hållbart och motståndskraftigt.

1.4 Kommittén instämmer i att man bör hämta inspiration från projektet Eduroam för att genomföra Wifi4EU, och föreslår att de båda processerna integreras så att alla medborgare får en enda digital identitet som gäller i hela Europa, såsom redan fastställts i eIDAS-förordningen. Denna process skulle ha en stor inverkan också när det gäller att stärka känslan av ett europeiskt medborgarskap och överbrygga **”digital fattigdom”**.

1.5 EESK anser att Wifi4EU är ett strategiskt projekt, och att de 120 miljoner euro som anslagits för det är ett helt otillräckligt belopp för att täcka behoven i hela EU. EESK efterlyser därför en betydande ökning av finansieringen för att man ska kunna säkerställa gratis trådlöst internet med mycket hög hastighet på alla offentliga platser i EU senast 2025, så att initiativet kan genomföras enligt principen **”Quality Wifi4all”**. I detta sammanhang skulle det vara viktigt att sörja för en bättre integration mellan alla befintliga offentliga wifi-tjänster så att man till fullo utnyttjar tillgängliga resurser och undviker slöseri.

⁽¹⁾ EUT C 161, 6.6.2013, s. 8.

1.6 EESK anser att de kriterier som fastställts för fördelningen av medel ("först till kvarn" och det geografiska kriteriet) är otydliga och motstridiga. Kommittén rekommenderar att man tar hänsyn till staternas befolkningsstorlek och geografiska omfattning och på förhand fastställer det maximala belopp som kan tilldelas varje land, så att medlen kan fördelas på ett balanserat sätt mellan alla regioner.

1.7 EESK föreslår att man reserverar en andel på 20 % till områden som är mindre utvecklade ekonomiskt och digitalt sett, och att man prioriterar öar, bergsområden, gränsområden, avlägsna områden och regioner som har drabbats av naturkatastrofer, för att investera resurserna där de behövs som mest. Kommittén rekommenderar att kriterierna för upptagande i registret över leverantörer inte ska vara diskriminerande i förhållande till storleken på företaget.

1.8 EESK stöder principen om att medlen ska användas för att säkerställa gratis internetuppkoppling på de ställen där det för närvarande saknas. Kommittén uppmanar dock kommissionen att i den strategiska visionen integrera det offentliga initiativet med initiativ som förutsätter offentlig-privata partnerskap.

1.9 EESK anser att den kostnadsfria tjänsten för trådlös internetuppkoppling ska ha hög kvalitet och säkerställa en hastighet på minst 100 megabit/sekund under perioden 2017–2020, men redan nu ha som utgångspunkt att hastigheten ska öka på medellång sikt. Detta av tre olika skäl:

- a) För att göra Wifi4EU förenligt med meddelandet om gigabitsamhället.
- b) Eftersom en enkel ADSL-förbindelse på grund av dess tekniska begränsningar inte skulle säkerställa en uppkoppling av tillfredsställande kvalitet för dussintals användare samtidigt.
- c) Eftersom en kostnadsfri offentlig tjänst inte nödvändigtvis måste vara av dålig kvalitet.

1.10 EESK stöder antagandet av förenklade och mindre byråkratiska förfaranden för tillgång till finansiering. EESK uppmanar dock kommissionen att fastställa en minsta period på tre år för tillhandahållande av tjänsten, med skyldighet att betala tillbaka de mottagna medlen om kravet inte uppfylls.

2. Inledning och metod

2.1 Förslaget COM(2016) 589 om ändring av förordningarna (EU) nr 1316/2013 och (EU) nr 283/2014 vad gäller främjande av internetkonnektivitet i lokala samhällen är en del av ett åtgärds paket om telekommunikation som antogs av kommissionen den 13 september 2016 och som också omfattar följande:

- Meddelandet "Konnektivitet för en konkurrenskraftig digital inre marknad – mot ett europeiskt gigabitsamhälle" – COM (2016) 587.
- Handlingsplanen "5G för Europa" – COM(2016) 588.
- Förslaget till ett direktiv om en ny europeisk kodex för elektronisk kommunikation – COM(2016) 590.
- Förslaget till förordning om att stärka det befintliga Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec) och omvandla det till en byrå, samtidigt som det behåller sitt nuvarande namn – COM(2016) 591.

2.2 EESK har utarbetat ett yttrande om vart och ett av dessa förslag med en likartad struktur för att säkerställa att visionen och innehållet i samtliga dokument är överensstämmande och enhetliga (detta yttrande har nära anknytning till yttrandena TEN/611 om "Ett europeiskt gigabitsamhälle", TEN/612 om "En europeisk kodex för elektronisk kommunikation", TEN/613 om "Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation" och TEN/615 om "5G för Europa: en handlingsplan") och att de ligger i linje med EESK:s tidigare yttranden om detta ämne.

3. Sammanfattning av kommissionens förslag

3.1 Den föreslagna förordningen, som lanserar initiativet "Wifi4EU", ingår i ett åtgärds paket som omfattas av meddelandet om "ett europeiskt gigabitsamhälle". Detta initiativ ska finansiera etableringen av gratis åtkomstpunkter till internet på offentliga platser (bibliotek, torg, parker, sjukhus och offentliga byggnader i allmänhet) genom att ta som utgångspunkt och integrera det framgångsrika initiativet Eduroam, som redan erbjuder denna tjänst vid universitet och högsolor.

3.2 Kommissionen har öronmärkt 120 miljoner euro och beräknar att under perioden 2017-2020 involvera mellan 6 000 och 8 000 kommuner, så att man till sist uppnår mellan 40 och 50 miljoner anslutningar per dag. De knappa finansiella anslagen ger initiativet karaktären av ett pilotprojekt.

3.3 Målgruppen för initiativet är de kommuner som ännu inte erbjuder en sådan tjänst. Projekten får inte ha en budget som överstiger 60 000 euro och de kommer att beviljas stöd för att täcka upp till 100 % av kostnaderna för inköp och installation av åtkomstpunkter, medan de lokala myndigheterna kommer att stå för kostnaderna för internetabonnemang och underhåll av utrustningen.

3.4 De lokala myndigheterna kommer att uppmuntras att utveckla och främja kostnadsfria digitala tjänster, särskilt inom områdena e-turism, e-hälsovård och e-förvaltning.

3.5 Förslaget är begränsat till offentliga platser och är utformat så att det inte hamnar i konflikt med eller snedvrider den fria marknaden för digital trafik, utan förstärker den genom att sprida de digitala tjänsterna till mindre utvecklade regioner.

3.6 Kommissionens förslag innehåller tre huvudkriterier för fördelningen av medel:

- a) Endast lokala myndigheter som inte redan erbjuder en sådan tjänst kan få tillgång till medlen.
- b) Direkt utbetalning av medlen i den ordningsföljd som ansökningarna inkommer ("först till kvarn"-metoden).
- c) Antagande av ett geografiskt kriterium för att fördela de tillgängliga medlen på ett balanserat sätt.

3.7 I förslaget anges en förenklad modell för tillgång till medlen och rapportering om verksamheten via ett antal vouchrar som senare kommer att användas för att betala de företag som fått i uppdrag att installera utrustningen. Kommissionen kan i realtid kontrollera den verkliga driften av åtkomstpunkterna så att den om nödvändigt kan vidta åtgärder och genomföra kontroller.

4. Allmänna kommentarer

4.1 EESK välkomnar kommissionens Wifi4EU-initiativ, som syftar till att säkra tillgång till internet på offentliga platser och som kommer att ge fördelar både i form av tillgång ⁽²⁾, i synnerhet för de mest missgynnade sociala grupperna, genom att motverka problemet med **digital fattigdom** ⁽³⁾, och i form av ekonomisk tillväxt i regionerna, särskilt när det gäller hälso- och sjukvård, offentliga tjänster, handel och turism ⁽⁴⁾.

4.2 EESK välkomnar det faktum att ett förslag som kommittén flera gånger har betonat i tidigare yttranden äntligen har inkluderats i digitaliseringsprocessen i EU ⁽⁵⁾. Förslaget bottenar i övertygelsen att tillgång till internet är en grundläggande rättighet för varje medborgare, samtidigt som det är ett instrument för social integration och ekonomisk tillväxt.

4.3 EESK uppmanar kommissionen att genomföra Wifi4EU-initiativet så att det får bestående effekter i de berörda regionerna. Den snabba digitala utvecklingen medför nämligen en risk för att all den teknik som installerats föråldras på kort tid. Därfor rekommenderar EESK att pilotprojektet blir en del av en mer omfattande och hållbar strategisk vision som fokuserar mer på sociala mål än på de rent tekniska.

4.4 Kommittén anser att förslaget inte tillräckligt tydligt anger på vilket sätt initiativet är en del av digitaliseringsprocessen i EU, som för närvarande genomförs på ett oenhetligt sätt. Det finns således områden som ännu inte har någon ADSL-anslutning och andra som redan har ultrasnabbt bredband och som framgångsrikt testat hastigheter på 1 gigabit/sekund. EESK hoppas att initiativet fastställer ambitiösa mål i fråga om tjänsternas kvalitet.

4.5 EESK påpekar att förslaget inte understöds av en relevant och detaljerad genomförbarhetsstudie. Detta framgår av det faktum att de uppgifter som kommissionen tillhandahållit om de effekter som kan uppnås är alltför allmänna. De har heller inte tillräckligt stöd i en socioekonomisk bedömning, och troligen har de också överskattats när det gäller den verkliga potentialen på grund av de begränsade ekonomiska anslagen.

⁽²⁾ EUT C 389, 21.10.2016, s. 28.

⁽³⁾ EUT C 451, 16.12.2014, s. 25.

⁽⁴⁾ EUT C 318, 29.10.2011, s. 9.

⁽⁵⁾ Se fotnot 1.

4.6 EESK beklagar att budgeten är begränsad till 120 miljoner euro, så att ett så viktigt initiativ som detta nedgraderas till ett pilotprojekt. Kommittén hoppas därför att man väsentligt ökar finansieringsramen så att Wifi4EU kan få status av en strukturell och strategisk åtgärd med mätbara mål, som en integrerad del av modellen med ett gigabitsamhälle, och kan bidra till uppnåendet av målen för digital utveckling för 2025. EESK betonar att man i programmet för ett gigabitsamhälle måste inkludera ett mål om att alla offentliga platser ska ha gratis trådlös internetuppkoppling senast 2025.

4.6.1 Det ursprungliga anslaget från Fonden för ett sammanlänkat Europa för utvecklingen av digitala nät och tjänster låg på mer än 9 miljarder euro, men sänktes sedan successivt till drygt 1 miljard euro. Kommittén beklagar än en gång denna minskning av tillgängliga medel för vad som är en avgörande prioritering för att EU ska bli konkurrenskraftigt, och hoppas att medel kan återtas från budgetposterna.

5. Särskilda kommentarer

5.1 Kommittén konstaterar att kriterierna för tilldelning av medel inte är tillräckligt utvecklade i förslaget och befarar att de kan vara motstridiga sinsemellan. Det bör särskilt noteras att principen "först till kvarn" kan komma att gynna de myndigheter som redan är digitaliserade, vilket minskar de tillgängliga medlen för stater och lokala myndigheter som har störst behov av dem.

5.2 EESK rekommenderar att man vid fördelningen av medlen tar hänsyn till ländernas befolkningsstorlek och geografiska omfattning och på förhand fastställer det maximala belopp som kan tilldelas varje land, för att säkra att medlen fördelas på ett balanserat sätt mellan alla regioner.

5.2.1 Kommittén hoppas att registret över leverantörer för förverkligandet av infrastruktur, där de intresserade företagen måste vara upptagna för att kommunerna ska kunna välja dem, inte ska vara diskriminerande i förhållande till storleken på företaget.

5.3 Kommittén önskar att man reserverar en andel på 20 % av budgeten till områden som är mindre utvecklade ekonomiskt och digitalt sett, och att man prioriterar öar, bergsområden, gränsområden, avlägsna områden och regioner som har drabbats av naturkatastrofer, för att kunna investera resurserna där de behövs som mest ⁽⁶⁾.

5.4 EESK stöder principen om att medlen ska användas för att säkerställa gratis internetuppkoppling på de ställen där det för närvarande saknas. Kommittén är emellertid medveten om vilka akuta och komplexa tekniska och ekonomiska insatser som krävs för att sprida denna tjänst i hela Europa. EESK uppmanar därför kommissionen att i den strategiska visionen integrera det offentliga initiativet med initiativ som förutsätter offentlig-privata partnerskap.

5.5 EESK anser att den kostnadsfria tjänsten för trådlös internetuppkoppling ska ha hög kvalitet och säkerställa en hastighet på minst 100 megabit/sekund (ultrasnabbt bredband) under perioden 2017–2020, men redan nu ha som utgångspunkt att hastigheten ska öka på medellång sikt. Detta av tre olika skäl:

- a) För att göra Wifi4EU förenligt med meddelandet om gigabitsamhället, som har till syfte att sprida ultrasnabba fibernät (1 gigabit/sekund) till alla platser i EU där det tillhandahålls offentliga tjänster (bl.a. offentlig förvaltning, sjukhus, bibliotek) senast 2025.
- b) Eftersom en enkel ADSL-förbindelse på grund av dess tekniska begränsningar (reaktionstid, uppkopplingens stabilitet och maximal bandbredd) inte skulle kunna säkerställa en uppkoppling av tillfredsställande kvalitet för dussintals användare samtidigt.
- c) Eftersom konceptet kostnadsfri offentlig tjänst inte nödvändigtvis måste vara kopplat till dålig kvalitet.

5.6 EESK stöder tanken på att inspireras av projektet Eduroam för att utforma Wifi4EU, men anser att dessa initiativ ända från början måste komplettera varandra för att säkerställa åtkomst för alla medborgare med en enda digital identitet som gäller i hela Europa. I detta sammanhang föreslår kommittén att man återanvänder de bestämmelser som redan fastställs i eIDAS-förordningen ⁽⁷⁾ om digital identitet, som har visat sig ge garantier för både uppgiftsskydd och säkerhet mot otillåten användning av tjänsten (terrorism). Detta skulle kunna få betydande följder, bland annat för att stärka känslan av ett europeiskt medborgarskap.

⁽⁶⁾ Se fotnot 1.

⁽⁷⁾ EUT L 257, 28.8.2014, s. 73.

5.7 EESK stöder antagandet av förenklade mekanismer och mindre byråkratiska förfaranden för tillgång till finansiering. Kommittén konstaterar dock att kommissionens förslag inte innehåller någon minimiperiod under vilken lokala stödmottagare är skyldiga att tillhandahålla kostnadsfri trådlös internetuppkoppling (eller annars betala tillbaka de mottagna medlen). EESK rekommenderar att man fastställer en minimiperiod på tre år för att uppfylla skyldigheten att tillhandahålla denna tjänst.

5.8 Kommissionen bör vidare uppmuntra medlemsstaterna att främja tillgången till gratis trådlös internetuppkoppling på alla offentliga platser. Detta skulle vara av särskilt stor betydelse i småstäder och i områden som inte är så intressanta för marknaden, där de stora kommersiella aktörerna knappast kommer att göra några större investeringar i den digitala infrastrukturen, med sikte på en mer harmonisk utveckling av EU som erbjuder bättre möjligheter och livskvalitet för alla.

5.9 EESK upprepar sin uppmaning till kommissionen att beakta den demografiska aspekten. Många äldre är i praktiken fortfarande digitala analfabeter. Kommittén rekommenderar därför att man inom Wifi4EU skapar en enda, flerspråkig och användarvänlig portal för tillgång. Kommittén rekommenderar också att kommunerna får finansiella medel för att erbjuda utbildning för framför allt äldre personer, i syfte att främja ökad användning av internet, säkerställa initiativets framgång, bekämpa social utestängning och stärka lokalsamhällena.

Bryssel den 26 januari 2017.

Georges DASSIS
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
